

(דף ק"ח ע"א) דְקִשְׁשׁוּי סְלֶקִין לְרוּם עֲנַנִין. אֹמְאָה דְדוּד מְלָפָא, כִּד הָוָה בְּעֵי לְאוּמְאָה, אִפִּיק חֲרָבָא דִּילֵיהּ, דִּתְמָן הָוָה חֲקִיק שְׁמָא גְלִיפִין, וְתָמָן אוּמִי. וְכִד עֲבִיד לְשִׁמְעֵי, דְכַתִּיב וְאִשְׁבַּע לוֹ בְּיַי לֵאמֹר אִם אֲמִיתֵךְ בְּחֲרָב. בְּמָאי הָוָה אוּמְאָה דָא. בְּחֲרָב. (ס"א בְּהָאי חֲרָב דְשְׁמָא קִדִּישָׁא חֲקִיק בֵּיהּ אוּמִי) בְּחֲרָב אוּמִי. וּמְלָחָה אַחְרָא, דִּן שְׁלֵמָה, אָמַר, בְּקִלְלָה אֶתְּא לְגַבֵּי אַבְא, בְּמַלְיָן, הָא מַלְיָן לְגַבֵּיהּ, וּבְשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ קִטְלֵיהּ, וְלֹא בְחֲרָב. וּבְגִין דָּא עֲבַד שְׁלֵמָה הַכִּי.

הַשְׁתָּא אִית לְאִסְתַּבְּלָא, דְכִינֹן דְאוּמִי לֵיהּ דוּד, אֲמָאי קִטְלֵיהּ, דְאִתְחַזֵּי דְהָא אוּמְאָה דָא בְּעִלְיָהּ הָוָה, דְהָא לְבָא וּפּוּמָא לֹא הוּוּ בְחֲרָא. אֲלֵא וְדָאי דוּד לֹא קִטְלֵיהּ, וְהָא יְדִיעָא, כָּל שְׁיִיפִין דְגּוּפָא מְקַבְּלִין כְּלָא, וְלְבָא לֹא מְקַבְּלָא אִפִּילוּ כְחוּטָא דְנִימָא דְשַׁעְרָא. דוּד מְלָפָא לְבָא הָוָה, וְקַבִּיל מַה דְלֹא אִתְחַזֵּי לֵיהּ לְקַבְּלָא, וּבְגִין כֵּהָּ, (מלכים א' ב') וְיַדְעֵתְּ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה לּוֹ כְּתִיב. וְתוּ, דְהָא אֵילָנָא גָרִים לְמַהוּי נְטִיר וְנוֹקֵם כְּחוּיָא.

כְּתִיב (תהלים נא) כִּי לֹא תַחְפוֹץ זֶבַח וְאִתְנַה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. וְזַבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁפְּרָה לֵב נְשַׁפֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. כִּי לֹא תַחְפוֹץ זֶבַח, וְכִי לֹא בְעֵי קִדְשָׁא בְרִידָה הוּא דִּיקְרַבּוֹן קָמִיהּ קִרְבָּנָא, וְהָא אִיהוּ אִתְקִין לְגַבֵּי תִיבְיָא קִרְבָּנָא, דִּיקְרַבּוֹן וְיִתְפַּפֵּר לְהוּ חוּבֵייהוּ. אֲלֵא דוּד לְקָמִי שְׁמָא דְאֱלֹהִים אָמַר, וְקִרְבָּנָא לֹא קִרְבִּין לְשְׁמָא דְאֱלֹהִים, אֲלֵא לְשְׁמָא דִּיו"ד ה"א וְא"ו ה"א. דְהָא לְגַבֵּי דִינָא קִשְׁיָא מִדַּת הַדִּין, לֹא מְקַרְבִּין קִרְבָּנָא. דְכַתִּיב, (ויקרא א') אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן לַיְי'. לַיְי', וְלֹא לְשְׁמָא דְאֱלֹהִים. וְכִי תִקְרִיב קִרְבָּן מִנְחָה לַיְי'. זֶבַח תִּזְדַּח לַיְי'. זֶבַח שְׁלָמִים לַיְי'.

וּבְגִין כֵּהָּ, כִּינֹן דְדוּד מְלָפָא, לְגַבֵּי אֱלֹהִים אָמַר. אֲצַטְרִידָּ לְמַכְתַּב, כִּי לֹא תַחְפוֹץ זֶבַח וְאִתְנַה עוֹלָה לֹא תִרְצֶה. דְהָא לְשְׁמָא דָא לֹא מְקַרְבִּין, אֲלֵא רוּחַ נְשַׁפְּרָה. דְכַתִּיב וְזַבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁפְּרָה. קִרְבָּנָא דְאֱלֹהִים, עֲצִיבוּ, וְתִבְרִו דְלְבָא. וּבְגִין כֵּהָּ, מָאן דְחָלַם חֲלֵמָא בִישָׂא, עֲצִיבוּ אֲצַטְרִידָּ לְאִחְזָא, דְהָא בְּמִדַּת אֱלֹהִים קִימָא, וְזֶבַח דְּמִדַּת דִּינָא, עֲצִיבוּ אֲצַטְרִידָּ וְרוּחַ נְשַׁפְּרָה, וְהָוָה עֲצִיבוּ מִסְתִּייה לְחֲלֵמָא בִישָׂא, וְלֹא שְׁלֵטָא דִינָא עֲלוּי. דְהָא זֶבַח דְאִתְחַזֵּי לְמִדַּת דִּינָא, אֲקָרִיב קָמִיהּ.

לֵב נְשַׁפֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה, מָאי לֹא תִבְזֶה, מְכַלֵּל דְאִיפָא לֵב דְאִיהוּ בּוֹזָה. אִין. הִינֵנו לֵב דְאִיהוּ גָּאָה, לֵב בְּגִסוֹת רוּחָא, הִינֵנו לֵב דְאִיהוּ בּוֹזָה, אֲבָל לֵב נְשַׁפֵּר וְנִדְבָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.

הִיטִיבָה בְּרִצּוֹנָה אֵת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. מָאי הִטִּיבָה, אִתְחַזֵּי דְהָא טִיבוּ אִית כֵּהָּ, וְהַשְׁתָּא הִטִּיבָה עַל הַהוּא טִיבוּ. וְדָאי הַכִּי הוּא, דְהָא מִן יוּמָא דְקוּדְשָׁא בְרִידָה הוּא אֲשַׁתְּדַל בְּבִנְיָן כִּי מְקַדְשָׁא לְעִילָא, עַד כְּעוֹן, הַהוּא הִטְבָּה דְרִצּוֹן, לֹא שְׁרִיָא עַל הַהוּא בְּנִין, וְעַל דָּא לֹא אֲשַׁתְּבַלֵּל. דְהָא בְּשַׁעְתָּא דְרִצּוֹן דְלְעִילָא יִתְעַר, יִיטִיב וְיַדְלִיק נְהוּרִין דְהַהוּא בְּנִין, וְהַהוּא עֲבִידְתָּא, דְאִפִּילוּ מְלָאכִין דְלְעִילָא, לֹא יִכְלוּן (לֹא) לְאִסְתַּבְּלָא בְּהַהוּא כִּי מְקַדְשָׁא, וְלֹא בְּהַהוּא בְּנִין. וְכִדִּין כִּי מְקַדְשָׁא, וְכָל עוּבְדָא אֲשַׁתְּבַלֵּל.

תְּבַנְה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם, וְכִי מִן יוֹמָא דְאַשְׁתַּדַּל בְּבִנְיָן בִּי מִקְדָּשָׁא עַד פְּעוּ, לָא בְּנָה לֹזַן. (א) אִי
חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם עַד פְּעוּ לָא בְּנָה, בִּי מִקְדָּשָׁא עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה. אֲלֵא קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא, כָּל
עוֹבְדוֹי, לָאוּ כְעוֹבְדֵי דְבִנְיָנָא נְשָׂא. בִּנְיָנָא כַד בְּנִי בִי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, בְּקַדְמִיתָא עֲבָדוּ שְׁנַיִן קַרְתָּא,
וּלְבַסּוּף עֲבָדוּ בִי מִקְדָּשָׁא. שְׁנַיִן קַרְתָּא בְּקַדְמִיתָא, בְּגִין לְאַגְנָא עֲלֵיהוּ, וּלְבַתֵּר בְּבִנְיָנָא דְבִיתָא.
קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא לָאוּ הָכִי, אֲלֵא בְּנִי בִי מִקְדָּשָׁא בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַסּוּף, כַּד יַחֲיִית לִיה מִשְׁמַיָּא,
וְיִוְתִיב לִיה עַל אַתְרֵיהּ, כְּדִין יִבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם דְּאֵנוּן שְׁנַיִן דְּקַרְתָּא. וְעַל דָּא אָמַר דָּוִד עָלָיו
הַשְּׁלֹם, (תהלים נא) הִיטִיבָה בְּרַעְיוֹנָהּ אֶת צִיּוֹן בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר תְּבַנְה (ד' ק"ח ע"ב) חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.

הָכָא אִית רָזָא, כָּל עוֹבְדֵי דְעֵבִיד קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא, בְּקַדְמִיתָא אַקְדִּים הֵהוּא דְלָבֵר, וּלְבַתֵּר מוֹחָא
דְלָבֵר, וְהָכָא לָאוּ הָכִי. תָּא הַזֵּי, כָּל אֵינוּן עוֹבְדֵי דְעֵבִיד קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְאַקְדִּים הֵהוּא דְלָבֵר,
מוֹחָא אַקְדִּים בְּמַחְשְׁבָהּ, וּבְעוֹבְדָא הֵהוּא דְלָבֵר, דְהָא כָּל קְלִיפָה מְסַטְרָא אַחְרָא הַזֵּי, וּמוֹחָא
מִן מוֹחָא, וְתַדִּיר סְטְרָא אַחְרָא אַקְדִּים וְרַבִּי וְאַגְדִּיל וְנָטִיר אִיבָא. בִּינָן דְאַתְרַבִּי, וְרַקִּין לִיה לָבֵר,
(איוב כז) וְיָכִין רָשָׁע וְצַדִּיק וְלִבְשׁוֹ, וְרַקִּין לְתַתָּא קְלִיפָה, וּמְבַרְכִין לְצַדִּיקָא דְעֲלָמָא. אֲבָל הָכָא,
בְּבִנְיָנָא דְבִי מִקְדָּשָׁא, דְסְטְרָא בִישָׂא יִתְעַבֵּר מֵעֲלָמָא, לָא אֲצַטְרִיךְ, דְהָא מוֹחָא וּקְלִיפָה דִּילִיה
הַזֵּי. אַקְדִּים מוֹחָא, דְכַתִּיב הִיטִיבָה בְּרַעְיוֹנָהּ אֶת צִיּוֹן בְּקַדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר תְּבַנְה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם.
הֵהוּא חוֹמָה דְלָבֵר, דְאִיְהִי קְלִיפָה, דִּילִיה הִיא מְשֻׁשׁ. דְכַתִּיב, (זכריה ב) וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נֶאֱמָר יְיָ חוֹמַת
אִשׁ סָבִיב. אֲנִי וְלָא סְטְרָא בִישָׂא.

יִשְׂרָאֵל, אֵינוּן מוֹחָא, עֲלָאָה דְעֲלָמָא. יִשְׂרָאֵל סְלִיקוּ בְּמַחְשְׁבָהּ בְּקַדְמִיתָא, עֲמִין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת
כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, דְאֵינוּן קְלִיפָה, אַקְדִּים. דְכַתִּיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר מְלָכוּ בְּאֶרֶץ
אֲדוּם לְפָנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבִנְיָן יִשְׂרָאֵל. וְעִמִּין קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא, לְאַקְדָּמָא מוֹחָא, כְּלָא קְלִיפָה. דְכַתִּיב,
(ירמיה ב) קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִינִי רֵאשִׁית תְּבוּאוֹתָהּ, מוֹחָא קָדִים לְקְלִיפָה. וְאִף עַל גַּב דְמוֹחָא יְקוּם כְּלָא
קְלִיפָה, מָאן הוּא דִּישְׁטִיט יָדָא לְמִיכָל מִנְיָה, בְּגִין, (ירמיה ב) דְכָל אוֹכְלֵי וְאֲשָׁמוּ רַעְהָ תִבֵּא אֲלֵיהֶם
נֶאֱמָר יְיָ.

בְּהֵהוּא זְמַנָּא, (תהלים נא) אִז תַּחֲפוּץ וּבְחֵי צַדִּיק. בְּגִין, דְהָא כְּדִין, יִתְחַפֵּר כְּלָא בְּחַפְזָא חָדָא, וְיֵהֵא
שְׁמָא שְׁלִים כְּכָל תַּקְוִיָּה. וּכְדִין קְרַבְנָא לְהוֹי שְׁלִים, לִינִי אֱלֹהִים. דְהַשְׁתָּא אֱלֹהִים לָא אֶתְחַפֵּר
לְקוֹרְבָנָא, דְאֲלָמָלָא אֶתְחַפֵּר בִּיה, כְּמָה אֱלֹהִים יְסַלְקוּן אוֹיְדִינִין לְאַתְחַפְרָא תַמְּוּ. אֲבָל בְּהֵהוּא
זְמַנָּא, (תהלים פו) כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ. וְאִין אֱלֹהִים אַחְרָא.

וּבְהֵהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (דברים לב) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי (ראו עֲתָה) רְאוּ כִּי אֲנִי
אֲנִי הוּא סְגִי, מְאִי עַתָּה. אֲלֵא דְלָא הוּא קָדָם לְכוּ, וְהֵהוּא זְמַנָּא לִיתְוִי. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא,
עַתָּה רְאוּ, מַה דְלָא תִיכְלוּן לְמִיחְמֵי מִקְדָּמַת דְנָא.

כִּי אֲנִי אֲנִי, תְרִי זְמַנִּי אֲמַאי. אֲלֵא לְדִיִּיקָא, דְהָא לִית תַּמְּוּ אֱלֹהִים, אֲלֵא הוּא. דְהָא כְּמָה זְמַנִּין,
דְאַתְמַר אֲנִי זְמַנָּא חָדָא, וְלָא יִתִּיר, וְהוּא תַמְּוּ סְטְרָא אַחְרָא. אֲבָל הַשְׁתָּא אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים
עִמָּדִי, דְהָא כָּל סְטְרָא אַחְרָא אֶתְעַבֵּר, וְדִיִּיקָא אֲנִי אֲנִי.

אֲנִי אָמִית וְאַחִיָּה, עַד הַשְּׁתָּא מוֹתָא הָוֵת מִסְטָרָא אַחְרָא, מִפְּאֵן וְלִהְלָאָה, אֲנִי אָמִית וְאַחִיָּה,
מִפְּאֵן דִּבְהֵהוּא זְמָנָא, כֹּל אֵינּוֹן דִּלְא טַעְמֵי טַעְמָא דְמוֹתָא. מִיָּנִיָּה תִּהְיָ לֹון מוֹתָא, וְיָקִים לֹון (מִיָּד).
אֲמַאי. בְּגִין דִּלְא יִשְׁתַּאֲר מִהֵהוּא זוֹהֲמָא בְּעֵלְמָא כָּלָל, וְיִהְיָ עֲלֵמָא חֲדָתָא, בְּעוֹבְדֵי יְדוּי דְקוֹדֶשָׁא
בְּרִיָּה הוּא.

וְאִם אָמַר יֹאמֵר וְגו' לֹא אֵיצָא חֲפְנֵשִׁי. (שמות כא) כְּמָה דְאֲתַמַּר כְּדִין פְּגִים לִיָּה פְּגִימוֹ. אִם פְּגִפּוֹ יָבֵא,
מִהוּ בְּגִפּוֹ. תְּנִינּוֹ, כְּתִרְגוּמוֹ, בְּלִחּוּדוּי. יֹאזֵת הוּא. אֲבָל הָא תְּנִינּוֹ, כֹּל עֲלֵמָא, לֹא קֵאִים, אֲלָא עַל
גִּפְּא חֲדָא, דִּלְוִיתָן.

וְרָזָא דָּא, בְּשַׁעֲתָא דְקִיָּמָא דְכַר וְנוֹקְבָא, דְדְכַר וְנוֹקְבָא בְּרָא לֹון קְדִשָׁא בְּרִיָּה הוּא, וּבְכָל מַה
דְּאִזְלִין, עֲלֵמָא מוֹדֵעִזְעָא, וְאֲלֵמָלָא דְסֵרַם קְדִשָׁא בְּרִיָּה הוּא דְכּוֹרָא, וְעִנְיָן יֵת נּוֹקְבָא, הוּוֹ מְטִשְׁטִישִׁין
עֲלֵמָא. וְעַל דָּא לֹא עֲבָדִין תּוֹלְדִין, (ד"א וּמָאן דִּלְא עֲבִיד תּוֹלְדִין בְּגִפּוֹ) אִם בְּגִפּוֹ יָבֵא, תַּחּוֹת הֵהוּא גִפְּא,
דִּלְא עֲבִיד תּוֹלְדִין עָאל. וְהוֹאִיל וְכֵן, בְּגִפּוֹ יֵצֵא, לְתַמָּן אֲתַדְחָא, וְלֹא עָאל לְפִרְגוּדָא כָּלָל, וְאֲתַדְחָא
וְאֲטָרִיד מִהֵהוּא עֲלֵמָא. בְּגִפּוֹ יֵצֵא, בְּגִפּוֹ יֵצֵא וְדָאי.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (ויקרא ט) עֲרִירִים יְמוֹתוֹ, עֲרִירִים (כְּתִיב) כָּלָל דְכַר וְנוֹקְבָא. בְּרָזָא דְדְכּוֹרָא עָאל,
וּבְרָזָא דְנוֹקְבָא יִפּוֹק. עָאל בְּהָאִי, וְיִפּוֹק בְּהָאִי. וְהָאִי אִיהוּ אֲתֵר, דְקָא אֲתַדְבַּק בִּיָּה בְּחֵהוּא עֲלֵמָא,
דְקָא קְדִשָׁא בְּרִיָּה הוּא לֹא בְּעֵי דִיעוֹל כְּמִיָּה, מָאן דְמְסָרַם גְּרַמִּיָּה בְּהָאִי עֲלֵמָא.

תָּא חֲזִי, מִן קְרַפְנָא. דִּלְא

